

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per any, una pesseta de rebueta

EL POBLE: CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE OOROMINAS
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
RANDELA DE LES FLORS, 14, PRAL.
INDEPENDENT
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2,208

ANY VIII NÚM. 2,276

BARCELONA, DIVENDRES, 2 JUNY DE 1911

UN NÚMERO, 5 CENTIMS

El capítol de la Llibertat

Si algun esperit socràtic s'arrisqués a definir la llibertat, per l'aspecte que ofereix en cada zona de la terra les obres lliberals, o pel contingut ideal que donés impuls a tots els homes compresos entre determinats paral·lels, aquest esperit podria dir sentenciosament que a Espanya la llibertat era un desig i que'l desig era tot lo contrari a la llibertat. Aquest esperit, però, per amentar les seves teories, podria recollir sense cap esforç exemples, actes, doctrines: i els podria recollir en el bell mitg del carrer, en el mateix lloc on trobava Nietzsche els més transcendents problemes de la vida.

No us en heu donat mil vegades? Esteu parlant amb un amic vostre — amb un amic que s'anomena amic per què l'amistat encara no se subeja a la persona que estima o no està ni en l'una ni en l'altra. — Esteu parlant amb un amic que pels seus sentiments religiosos es fervent catòlic; que per les seves aficions polítiques és un devotísim conservador; que per les seves costums socials és un hipòcrita que ha sabut posar mantell de virtut a la perversió. Esteu parlant amb ell, precisament, de religió, de política, de bons i mals costums, i quan ha conseguit sincorar la seva conducta i alliberar per un moment dels vostres idees, respon amb un gest ampli, generós, altívol: «Si soc més lliberal que tu». El sacerdot que realitza un acte de santa humanitat us dirà que'l seu esperit, per més que sembli oposat als principis dels quals se regieix, és lliberal; el banquer que cedex com almona, un cop a la vida, una part de la rendida diària, us respondrà que les seves obres, encara que opinin en contra dels miserables, preben a un hàbit antiquíssim de llibertat; el general que torna coratósament la salutació als soldats que's quadren en sa presència, us dirà, si l'afalaguem per la seva noble deferència, que ell ha expulsat el «coton endormís» que, segons Victor Hugo, «tot home a dans son cœur» i en el seu lloc ha posat, amb els desenganyos i les ensenyances del temps, un vell morrió; el legislador que fassi pràctiques unes reformes que tendeixen a abaratir el vi i a tancar les tavernes, a desgravar els blats i a augmentar els impostos sobre la terra, us astorà dient que la llibertat, pel seu brau impuls, s'ha fet conservadora... I així tots: totes les classes, tots els homes.

Els catòlics, quan volen redimir Pius X de les inculpacions que li tiren en cara els qui desitjarien veure al Vaticà un altre sentit, aleguen que és un alt esperit de llibertat religiosa lo que mou al Pontífex; els monàrquics, quan se veuen obligats a posar puntals a les seves doctrines, afirmen que don Alfons passarà a l'història amb el nobilíssim adjectiu de rei lliberal; els carlins, quan se veuen obligats a sostenir la veritat del dret diví, asseguren que en el cast front del llegítim crema el foc sagrat de la llibertat; els conservadors presenten a Maure com el més audaç paladí a Espanya de les reformes lliberals; els regionalistes relaten a cada moment les incursions del senyor Cambó pel camp, ja trillat, de santa llibertat. L'usurper que bestreu al deu per cent, és lliberal; el sacerdot que fuma i tira amoretos a les pederes, és lliberal; el periodista que no més parla de carretes, de canals, de ferrocarrils, és lliberal; el ministre que no empenyona a tots els espanyols, és lliberal; el consell de guerra que no condemna a mort a tots els processos, és lliberal; el terratenent que dona dues hores de descans per dinar als jornalers que han de treballar de sol a sol, és lliberal; el mestre que no té en les seves escoles aquelles palmetes que tan admirablement ens descriu La Salle en la seva «Gúia», és lliberal; el magistrat que té atencions als jurats, és lliberal; el ciutadà que viu de la seva renda o del seu retir, que no treballa, que passa la tarda al casino, que passa el matí en el passeig i la nit en el teatre, que no's baralla amb ningú, que deu que cada dia, segons la seva

voluntat, segueixi el seu camí, que no subeja si té drets, que no's preocupi de si el subjecta algun deure, és lliberal, és lliberalíssim, és el més ferm exemple de llibertat.

El concepte de la Llibertat, a Espanya, és el concepte absolut del bé. Per un acte bo és fer un acte lliure. El catòlic que no transigeix; el monàrquic que sosté l'absolutisme del Rei; el carlí que manté'l dret diví; el conservador que's resisteix a les modificacions; el regionalista que s'aferra a la tradició, són, per als catòlics, per als monàrquics, per als carlins, per als conservadors, per als regionalistes, els esperits estrets; volent dir amb esperit estret l'absència d'esperit. Y no obstant, el veritable catòlic i l'intransigent amb el seu dogma, és el que no consent que'l temps vagi impasant canvis a la doctrina, és el que no s'avé a concordar ni a sotmetre's; el veritable monàrquic és el que sosté'l govern de classe al que se sobreposa l'autoritat d'un príncep, és el que no passa per la monarquia parlamentària ni per la monarquia popular, pel regnat de Lluís Felip ni per l'imperi de Napoleó III; el veritable regionalista és el qui posa sobre les memòries del senyor Prat de la Riba i sobre les discursus impresos del senyor Cambó, la barretina, el porró i la lletra d'«Els Segadors». Aquests són els veritables; però aquests en són. No són, perquè's mou, perquè viu per desotro de totes aquestes formes una força que els impulsa, que els agita, una força que obliga als qui estan per damunt d'ella a cercar un punt ideal en el qual puguin coincidir. Aquest punt ideal que Herbert Spencer anomena l'ànima de veritat que hi ha en les coses falses, nosaltres, més modestament, la invoca amb el nom de llibertat.

Llibertat és unió en una obra de bé; y aquesta obra de bé la senten tots els espanyols, adue els més separats de la bondat. Llibertat no és sols el bé, sinó que és l'unió, y per això els qui sense comprendre, ho presenten, diuen en tots els moments que són lliberals, volent significar amb això que estan units amb els qui han convertit en un hàbit l'acció lliberal. El religiós és lliberal quan va a Londres, al cardenal de les manifestacions dels escots fets; el banquer és lliberal quan segueix la tònica d'aquells admirables Maurice Bertheaux que representava a París la cartera de Guerra; el regionalista és lliberal quan vuida el porró en el vas sagrat que Salmerón aixeca en la seva mà dreta. L'home sent la llibertat quan pensa que's brasse no són per posar-se en creu sobre'l pit o para ser clavats en la creu, sinó para estendre en amor y en auxili als altres homes. Y l'home és lliberal quan converteix el pensament en acció. La llibertat, a Europa, és un camí on hi ha les pedres de cent passos; la llibertat, a Espanya, és un paper ple de ratlles on cada un afirma que veu un plaer i on tothom està d'acord en que no més hi ha un llibertat.

... Socrates parla amb Lisis en el diàleg «De l'Amistat». Aquestes són les seves paraules:

«Me sembla que lo convenient ha de ser l'objecte de l'amor, de l'amistat y del desig: què hi diu, Menexenes y Lisis?»

Ambdós s'hi mostraren conformes.

«Si volem dos dos amics l'un de l'altre, es valdrien vosaltres us avaluu».

«Si, molt, digueren ambdós».

«Per lo tant, estimats joves meus, si algun desitja o estima a un altre, mai podria ni desitjarlo, ni estimarlo, ni cercarlo, si no trobés entre ell y l'objecte del seu amor alguna analogia y afinitat d'ànima, de caràcter o exterioritat».

Parlen més. Però no us sembla que és aquesta conveniència, aquesta afinitat d'ànima, de caràcter o exterioritat, la que cal descobrir o conquistar als espanyols para fer que la llibertat no sigui una paraula, sinó una obra; no sigui un desig, sinó una realitat; no una negociació del mal, sinó una santa afirmació del bé?

MARCELI DOMINGO

AUBA

Jo confesso que l'originalitat me sembla una qualitat inferior de l'obra bella. Generalment se manifesta acompanyada de les més estranyes y lleigs deformacions. Ara, si per

JOSEP CLARA

esser original se vol dir que no s'ha de fusellar servilment l'obra d'un altre, val a dir que això de l'originalitat ve a esser com una mitja cana per is de marxants d'art ben modestissims.

També's hebreus deien de Jesús: «A què ve parlarum tant del Crist si res de nou ha dut al món?—Alguns sabies d'avui que han estudiat amb intenció poc científica els orígens del cristianisme han arribat a demostrar que tots els seus elements ja estaven descoberts abans. Però surten Wellhausen y Harnack y els hi responen:—Es impertinent preguntar quina novetat hi ha en una religió monoteista. Més aviat s'ha de demanar, què's porta de pur y de vigorós la nova religió?»

Descutim si en Clara expressa amb potència y harmonia de formes un sentiment de l'art viu, noble, terrenal o espiritual. Quina força hi ha en ell? Quina harmonia de composició y de construcció arriba a assolir? Fins a quina entonació de la vida penetra la seva inspiració? És un profeta que expressa en formes corporals la concepció que té del món el seu poble? Fins a quin punt posseeix el domini dels materials y de la tècnica?

No coneixem den Clara més que's treballs exposats no fa gaire temps al Faian y ara al Palau de Belles Arts. No hi parlem amb ell para conèixer la seva formació espiritual, la seva educació artística. Ignoro si l'ha conegut tant la contemplació de les obres grans que no més pensi en elles quan construeix el seu ideal d'hermosura.

Però en la meua vida intranquila he tractat de comprendre la majestat de Fidias, la gràcia de Praxitelis i el sentiment apassionat de Scopas. A Berlín davant de la Gigantomachia, a Florencia davant de l'Afrodita de Medici, per tot arreu estudiant les belles reproduccions de Polydet y de Lysipp he cercat el sentit intern d'aquelles formes belles. Y jo trobo que'n Clara pot esser-ne un continuador, en quant a l'expressió externa, més no per lo que diu a la seva més íntima virtut.

Les obres den Clara són executades amb una simplicitat de procediments, amb una claretat de concepció pròpies de l'art mediterrani. Ens encanten per un bell retorn a la natura, aquella sana imitació que Eupompos tant recomanava a Lysipp. En la forma de presentar els seus models, en algun detall tècnic, com ara la figuració dels cabells y dels ulls, tal vegada usi en Clara

formules que trobaren la seva més perfecta expressió en estatuas gregues.

Però tot aquell que no estigui mancat de una certa forma de contemplació veurà en les obres den Clara una ingenua virtut que no's troba en les obres gregues, virtut de dolcesa, de calma somnadora. Els Atletes de Lysipp són més enèrgics y musculosos, les Afrodites de Praxitelis més agils y gracioses, però la dolcesa en l'expressió de la forma és den Clara.

En les coses estranyes que diuen de nosaltres els estrangers sol trobarhi principalment una afirmació del propi caràcter en front de l'aresta més aguda de l'ànima agena. Un castellà m'observava un dia que's catinava són gent floria, com recoberta de leixit adipós, d'ànima gelatinosa y indecisa. Y es ben cert que la principal conclusió d'això és que el castellà y el base polen esser lo contrari. Però no deixa d'interessar aquí una vaga adivinació de la nostra espiritualitat col·lectiva.

Les dones més den Clara no són sensuats, ni musculoses, són plenes, de formes arrodonides, de carn que sembla floria però no cau. La poca expressió dels ulls dona a les fèmurs un aire somnador y en el gest no hi sol haver violència. Si fos grec en Clara no esculpiria l'esquerpa Diana, ni la frívola Piquis, ni la freda majestat de Minerva, sinó la suau opulència d'Andromeda, de Helena o de la dolça filipota.

Totes les figures den Clara són amables y bones. En front de les aberracions antistètiques a què's ha conduït eferventment el baix mania de l'originalitat afirma aquest sentit verament y suau català de l'harmonia, de la proporció, d'una suau dignitat en l'expressió dels sentiments.

Sense conèixer, no més de sentir-se reflex

L'home explica l'obra. Aquell front pesant, que sembla bolar l'impetu del pensament interior, no és el front d'un improvisador, d'un sentimental, que s'accontenta de la gràcia fàcil d'un art a flor de pell, amablement comprensiu para totes les mediocritats; és el front d'un reflexiu, que no creu que l'art sigui fruit d'això que'n diuen inspiració, d'una pensada fèl·la, sinó producte d'una disciplina, d'una lluita persistent amb les rebelions de la matèria, fins a ferla servir sota la voluntat y de l'idea creadora.

Un home amb aquell front y l'imperi de aquella boca havia per força de requirir perfidament en els misteris del seu art, fins que trobés les íntimes lleis que's regieixen, fins que l'instint de l'artista devingués coneixement y el misteri teoria, y res pogués oposar-se a la plena florita de la visió interna en la realitat de l'obra acabada.

Aquest domini de l'ofici, aquesta ciència de l'ofici, ha donat en Clara la ponderació y l'equilibri que són nota personal y característica de la seva obra. Li han permès igualment infundir en les seves escultures una tan poderosa palpitació de vida, que ella sola produeix en qui la contempla una forta emoció de bellesa, més fonda y més durable que totes les anècdotes sentimentals o heròiques dels retòrics de l'escultura.

Aquesta és la virtut de l'art veritable, del gran art, desinteressat de tot allò que no sigui la proporció y harmonia de les seves formes pròpies.

En Clara és un home senzill, amb simplicitats d'infant, d'una gran sanitat corporal y espiritual. El seu aspecte exterior, la primera cop de vista, no's diferencia del nom dels seus contemporanis. Ens trobem ben lluny dels «ells llargs» y el barret d'ales amples, y el an gest amb jocs de dit pols, y les pipes monumentals. Per no parlar de res d'això, ni tan sols fuma.

Parla poc y reposadament. Fins quan parla del seu art les seves paraules són poc compassades. Tenen però com una mena de vibració continguda, reveladora dels seus entusiasmes.

Y lo que diu és ferm, reposat, com la seva mateixa obra, sense cap retòric oripell. Té l'ingenua claretat d'una aigua verge, vinguda de deu inextinguible.

La vida den Clara és un poema de la voluntat en acció.

Fill d'un modest espanyol d'Olot, de infant que l'atrageguen irresistiblement les

arts belles. Totes les estones que podia robar a l'ofici les passava dibuixant. La tasca de la jornada l'enllestia a correcorria para poderse entregar en aquella veritable passió, copiant totes les estones que li quien a les mans. Y no li condueix l'estímul de cap satisfacció de vanitat; la seva família era oposada a que perdés les hores en aquella mena d'entreteniments sense profit y el xicot tenia de amagar els dibuixos que feia perquè no's hi alupessin.

Més endavant, la seva bona mare tingué com una intuïció de l'avenir del noi. Pel món hi havia gent que's guanyava la vida amb aquelles coses. Per què no havia de fer igual el noi, teninthi l'ofici que s'acostava? Y en Clara fou rellevant de fer tot el que's podia. Durant el matí treballava d'espanyol y a les tardes podia dibuixar tant com el cor li demanava.

—Sembla que les l'home més ditós de la terra—diu ara en Clara explicativament.

Després se'n anà a França, a Tolosa, entrant a l'«Ecole de Belles Arts» y treballant desesperadament para aprendre's principis del seu art y para guanyarse la vida. La seva principal font d'ingressos era llavors la pintura, pastells que feia a estones perdudes y que venia en les condicions desventajoses que es de figurars. La seva condició d'extranger el privava de l'ajuda de premis en mèdica y bosses de viatge.

Igual li passà en acabar a l'«Ecole de Paris», on anà para formarse en la contemplació y estudi dels grans mestres de la escultura. La seva lluita fou desesperada. Fer una mica de tot para poder viure y poder treballar amb independència: dibuixar, pintar, petita escultura para una casa editorial, Y sempre aquella noble ambició de entregarse completament a la gran escultura abismant les entanyes.

Això durà anys. Cada sessió de model li costava platí i dies, arreconant d'un en un els francs que li costava. Y així anaren elaborantse lentament aquestes obres que avui ens admiren, aquestes obres totes ben treballades, repes y forteses. Com es cert que tan sols per l'efort y pel dolor pot l'home depurar el seu esperit y arribar a la serena comprensió de la vida!

Avui en Clara ha triomfat per un prodigi de voluntat perniciosa. Y és una cosa que ens empeny a dir amb aquella seva ingenua bondat:

—Ara si què'm sembla que podré dedicar-me exclusivament a la gran escultura.

J. POUS Y PAGES

Dr. Farreras VETRELL-COR

CONSELL CENT. 345, PRAL.

La salvatjada carlista al Congrés

Discurs ridícol de D. «Dalmacio»

A SANT FELIU: AMB LA BROWNING A LA MA; AL CONGRÉS: «TODOS SOMOS HERMANOS».

Don «Dalmacio» IGLESIAS consum un torn en el debat de la salvatjada de Sant Feliu. Com a dialet que serà moderat en la relació dels fets, y que afirma que no tingué la sort de trobarhi; però sab per testimonis presencials que's carlins van repetir una agressió.

Culpa dels successos principalment al governador civil de Barcelona, del qual diu que admet que tola en la ciutat comtal que la immortalsit gosi de la més gran llibertat.

Llegeix textos de «El Progreso», en els que s'insulta als carlins y s'invoca als radicals a que no deixin que les boines se passegin pels camps de Sant Feliu de Llobregat.

Relata els successos, dient que's radicals agafaren a un noi, li prengueren la boina que portava al cap y altra que portava a la butxaca, li prengueren també diner que tenia, donanthi ademés una bastonada.

Alegua que això donà origen a una col·lisió y a un carlí que estava a l'estació, un altre l'agredí amb un punyal.

Al mateix temps que això passava, els radicals atacaren a tres als carlins que estaven en el miting.

Diu que l'única periòdic que estava representant en l'aplec era «El Correo Catalán». Per tant, sols les referències d'aquest periòdic podien tenir-se per verídiques. Els demés no tenen autoritat para comentar.

Tampoc hi havia en el lloc del succe cap diputat republicà, ni radical.

Lo de que's carlins atacaren alevosament als radicals, sols ho ha dit l'arcalde republicà de Sant Feliu de Llobregat; però no ho ha dit el tinent de la guarda civil, ni cap autoritat de Barcelona.

Segueix dient que l'arcalde de Sant Feliu no era el lloc dels successos, ni tampoc el delegat del governador.

Manifesta que les queies dels radicals han fet l'apologia de l'atentat y han excitat constantment als seus a la violència.

Llegeix, para comprovarho, fragments de articles publicats pel senyor Lerroux en «El Progreso».

En un bosqueig de lo que és el partit radical y dels seus procediments polítics, que són els de periorbar els actes dels contraris.

Torna a ocupar-se dels successos de Sant Feliu y nega que's carlins estiguessin armats, com ho prova que'l carlí que va morir en la batalla fou mort a la mateixa estació.

Llegeix el parte del capità de la guarda civil, y com que hi ha contradicció amb lo expressat per l'orador, respecte a quins varen esser els promovedors dels successos, els republicans riuen y interrompen.

Aquest capítol — diu — no va presenciar els successos. Qui els va presenciar fou el tinent.

Rebutja el calificatiu de covards que se'ls ha dirigit y exclama: — En què quedem? Quan la setmana tràgica se'n digué covards per no repelir l'agressió, y ara també se'n diu covards per haverla repel·lida.

Se'n diu assassins. Quins importa? Als senyors Maure y La Cierva els ho diuen tots els periòdics republicans, per haver complert el seu deure; y en cambi se'ls diu heroics y màrtirs en Ferrer y en Posa.

S'estranya de que's digui que'l governador no pot suprimir un miting, quan el senyor Canalejas va prohibir l'any passat els actes de Bilbao y Sant Sebastian.

Adverteix que'l governador de Barcelona

desde la nit anterior abrigava grans temors de que s'alterés l'orde a Sant Feliu.

En el trajecte no's va veure cap parella de la guarda civil.

Ademés, els radicals no varen complir les ordes del governador, perquè portaven les banderes desplegadas y no varen sortir en el tren de les vuit, que era el de les sis.

Per tots cantons — diu — salta a la vista la ineptitud o malícia del governador. Y aquesta acusació la fa tota la premsa de Barcelona.

Para corroborarho llegeix fragments de la ressenya y comentaris dels successos publicats pes tots els periòdics de Barcelona.

Després d'això, afirma que'l governador civil de Barcelona ha de dimidir y si no dimidex deu destituir el Govern, puig tota la premsa el censura.

En veu: Malicias, no.

«Senyor SORIANO». Deixeu-lo en pau.

Don «DALMACIO»: Com que'l Govern està en constànt crisi, no demana a ningú la dimissió. (Riures y rialles).

El senyor MAYNER interromp, produint la hilaritat de la Cambra.

El president crida a l'orador a la qüestió.

Don «DALMACIO»: Tots som germans, però... (Grans rialles y protestes).

El senyor SORIANO: Jo germà de S. S.? D'un bufé tacat de sang? No. (Rialles).

Don «DALMACIO»: Però quan un germà se veu atacat per un altre germà, té que defensarse.

El senyor SORIANO: «Ovación y orejas».

Don «DALMACIO»: acaba dient que'l governador deu dimidir perquè és el primer responsable de lo ocorregut.

El senyor BARROSO li contesta. Diu que com ja expressà l'altre dia, el Govern se absté de fer el menor comentari dels fets, puig hi podria haver molestia para algú y complí amb el seu deure, abans y després així vol evitarho. Repeteix que'l governador complí amb el seu deure, abans y després dels successos.

No creu que'l senyor Iglesias amb les seves manifestacions, contribuïxi a la pacificació dels esperits. Ofereix que'l Govern farà lo possible para que no's repeteixin successos com els recentment ocorreguts.

Don «DALMACIO» rectifica. Diu que mercès a la seva influència sobre'l regent de Barcelona, pogué lograr que's restallés l'orde. (Rialles).

El senyor MAYNER: Però parla S. S. com a diputat o bé com a capità del regent. (Rialles).

Don «DALMACIO»: Parlo com a testimoni dels fets. Repeteix que ell impedi que se tornés a periorbar l'orde. Insisteix en dir que's carlins foren agredits.

El senyor NOUGUES: «El Correo Catalán» se vanta d'haver sigut els carlins els primers en disparar. Ho llegiré y veureu com els carlins fan ostentació d'esser tribu-caires.

Don «DALMACIO» diu que quan parti de la immortalsit de Barcelona amparada pel governador, parlarà d'altres coses que ara no pot tocar.

El senyor BARROSO també rectifica y diu que's radicals de Barcelona quan marxaven a l'estació de Sant Feliu, anaven voltats de guarda civil. Diu a don «Dalmacio» que segurament tampoc presenció els fets. (Rialles).

(Segueix la sessió a tercera plana.)

La nostra ofrena

Avui els admiradors den Josep Clara li ofereixen un banquet que és un homenatge y un desagravi. EL POBLE CATALA s'hi adhereix de tot cor y honra les seves columnes amb el retrat y algunes de les obres del gran escultor, gloria de la terra catalana. Que aquest modest tribut contribuïxi a endolcir l'amargor de la resent injustícia. Pensi que aquesta haurà servit tant sols para fer més evident l'entusiasme de tots els que'l comprenen y l'admiren. Serà un xicotet de reconfort en la dura tasca de crear cada dia més exelsa Bellesa.

LA DOLCESA DEN CLARA

A Catalunya hem patit molts anys els mals de l'originalitat, de lo espantat, de la genialitat, de la joventut. Va durar un temps que això d'esser jove tenia una significació portentosa y mística: després van deixar molts d'aquells joves, així que van deixar d'esser joves ja no foren res més. Y n'hi ha que encara hi parlen grocoteament en nom dels joves, amb l'esquena corba, pintats els cabells, estrafats la cara.

Es un món estanyat que se'n va sense que'l trobem d'anyor. Encara de tant en tant s'aisa alguna veu a parlar en nom de l'originalitat y de l'espantament, com si sortís del coll d'una redoma encantada. La gent se gira amb estranyesa, ho apunta en el carnet de les coses curioses, fa un gest d'aburriment y pesca.

En Clara no és original. Y bé y què? Això és una cosa que pot ser ben interessant pel que s'ha erogat anar la seva impotència copiant l'inspiració, la tècnica, l'argument, la forma, el sentiment, la línia y la posa dels altres. Se comprén que per ell l'originalitat tingui una valua y una significació que no té pels demés.

JOVENTUT

CRONICA DE BARCELONA

ECOS

COMENSA la «villégiatura». El pintor Sunyer se sent inquiet a Silgès. Aquelles montanyes que són, diu ell mateix, com el sistema ossi de la terra, aquelles sales d'una pau blava, ont, com a l'Helada se reflexen les vinyes i les oliveres, y el mar aquella d'ànima virgiana, constitueixen per a Sunyer un perenne record de martiri de creació, del doble combat de l'artista amb l'obra y de l'obra amb el públic. Y en Sunyer se'n va a Nîmes, primer, a París, després. «Triomfar a Catalunya—diu—és fàcil encara que costi, però lo difícil, és triomfar a París ont se barallen tots els grans de l'art y totes les escòles. Ell se'n va a París, a seguir lluitant, entre les forcs, entre les glòries. Y ell y nosaltres, presentem, que encara que no vagi mort al cel, entrará yhi en la glòria.

Mentres en Sunyer marxa p. Fransa, en Bagaria se'n va a Mallorca, no a caricaturar xuets, sinó a pintar. Després, arribarà a Madrid. Volia, amb en Sunyer, visitar Granada, però varen acordar que allò era massa bonic. Els «carmenes», l'Alhambra, el Generalife, són cromos, originals magnífics per treure còpies de ciment Portland per a pavellons espanyols en les exposicions europees, y per a Bagaria y en Sunyer, l'asceta, tenen poc prestigi aquests paisatges de vistes il·luminoses.

—**U**N diari de Melilla que portia pintures y un xic paròdico titul d'«El Telegrama del Rif», ens portia l'enconeixement amb un català valeros y traficant.

En mitg de la càbila de Fransa s'aixeca una casa europea, en mitg d'un jardí. És la casa del ciutadà català Francesc Esclatons. «Aquest—diu l'ahudit diari—és el primer que ha construït una casa europea, que ha llaurat terres rífenyes y viu en confraternitat amb els indígenes.

Acudeix el record d'Ali-Bey, el gran aventurer català, ple de sapiència y d'amor per les coses y els homes. Segurament que en aquest català tolerant, treballador, que ensenyava als moros sistemes d'edificació y de conreus, no l'apunturaven les espinardes.

—**A**l banquet den Clarà, assistirà un regidor olotí. En Clarà és d'Olot; lo mateix que en Blay. Heus aquí com unes fàbriques de sants, un constant parlar d'escultures y de talles, una visió permanent d'ingaus, un ambient en fi, poden produir dos grans escultors.

—**D**EMA, segurament, s'inaugura en les noves Galeries Dalmat, l'exposició de les obres de la pintora polonesa Mela Mutermilch. Pintura forta y revolucionària, però no tant que la nostra gent no pugui perdonar-la.

Hem dit que era pintora polonesa, y no russa. Mela Mutermilch, entesa de que era presentada com a russa, enviarà—si no l'ha enviada ja—una nota als nostres periòdics declarant que ella és polonesa y res més. Anima forta y clara, que no deu saber, plena d'amor per la patria polonesa lo que és regionalisme.

—**L**a casa editorial Montaner y Simón ha repartit als seus subscriptors a la Biblioteca Universal Il·lustrada el segon tomo de la serie del present any, que és «Obres escrites de Gaspar Núñez de Arce». Conté'l llibre les més inspirades composicions de l'il·lustre poeta, que durant la segona meitat del passat segle florí amb tan bella floridura; entre elles, «Raimundo Lulio», «La Selva obscura», «El veríger», «La última lamentació de Lord Byron», «Un Idiote», etc. Una il·lustració verament esplèndida de l'última de les obres de Pradilla, Domínguez, Jiménez, Aranda, Mérida (Artur y Enric), Plascencia, Villodas, Villegas y Vallés, dona un agraïment a l'alt valor artístic, y el fa un dels més interessants de l'«Il·lustrada».

En la darrera sessió de la Societat Astronòmica Espanyola, després de donar compte de nombroses comunicacions, les principals de les quals foren glosades pel president senyor Comas y Solà, don J. B. Gali donà una nova conferència sobre relacions entre l'Astronomia y la Navegació, tractant amb claretat y documents aquesta curiosa matèria.

Seguidament, don Albert Cans presentà diferents tipus d'explosius, demostrant-ne pràcticament l'aplicació per produir trens aeromàtics artificials, y remarcà les ventajoses de semblants experiències.

La continuació de la conferència del president sobre'l cometa Halley durant el seu pas per la conjunció inferior del sol, cloué l'acte.

Ahí visitaren al governador, entre altres persones, els senyors Claudi Güell, Marsillach y consell del Salvador.

També va rebre'l senyor Portela la visita d'una comissió de senyores que l'invitaren a assistir a l'inauguració d'una tómbola que s'efectuà demà al Foment del Treball Nacional.

Aquest vespre, la senyoreta Adelina Serra, acompanyada al piano pel senyor Gibert Camins donarà a l'Ateneu Barcelonés una recital de cant compost d'escultors il·lustrats de Gal·lerré, Weinberger, César Franck, Schumann y Schubert.

El senyor Elías de Molins, que en nom de nombrosos comarques, sindicats y associacions, ve gestionant el compliment de la llei de sindicats, ha rebut un telegrama del senyor Vescomte d'Eza y una lletra del senyor Azcarate en la qual li anuncia la presentació de bases de defensa al Govern per a que tingui efectivitat les justes excepcions de la llei, indispensables per a la vida y desenvolupament de les associacions agrícoles.

El senyor Elías de Molins ha enviat un exemplar de l'«Iniciativa» presentada al Ministeri de Foment, a tots els senyors senadors y diputats a Cortes, acompanyat d'una expressiva carta encoratjant la necessitat d'unir tots els esforços per a que cessi el lamentable estat de coses, que pertorba y perjudica l'agricultura.

En honor den Clarà

Avui, a les nou del vespre, tindrà lloc a la Maison Dorée'l banquet organitzat en honor den Clarà. Hi parlaran en nom dels escriptors en Joan Maragall y en nom dels artistes en Josep Llimona.

Fins avui al mitgdia podran adquirir-se a la nostra administració les contrassenyes per assistir al banquet, el preu de les quals és de 10 pesetes. Passada aquella hora, continuarà obrint la inscripció en la Maison Dorée.

Notes polítiques

El socialisme

Se convoca a reunió extraordinària, que tindrà lloc demà, a les deu del vespre, en el local de l'Agrupació Socialista, Sant Pau, número 80, a tots els companys que amb arreglo a la nova organització adoptada deguin pertanyer al Centre Socialista de Barcelona.

El Comitè espera l'assistència de tots els adherites.

Conferències

La Secció d'Estudis, Propaganda y Electoral del Centre d'E. F. N. R. del districte segon, en vista de l'èxit assolit pel curs de conferències que donà l'èxit passat, n'ha organitzat una nova tanda pel d'enguany, tractant temes d'actualitat.

La primera tindrà lloc demà al vespre, a les vuit, a càrrec del soci don Enric Quirós, el qual desenvoluparà l'tema: «Historia del papa Sixta V».

Nou Centre d'E. F. N. R.

El vinent dia 5, s'inaugurarà a Bellcaire (Lleida) un Centre d'Unió Federal Nacionalista Republicana.

Amb aquest motiu els entusiastes torrellonians d'aquella població han organitzat els actes y festes següents:

A les cinc de la tarda. Rebuda dels oradors y de les afores del poble per tots els socis del Centre y una banda de música.

A les sis. Gran miting en els locals del Centre, en qual acte hi pendran part, a més del diputat a Cortes don Felip Rodés y, probablement, altres companys de Diputació, diversos y distingits oradors de Lleida y Balaguer.

A les vuit. Banquet en obsequi als oradors, en el qual hi podran prendre part tots els correligionaris forasters que ho sollicitin de la Junta directiva del Centre per tot el dia 5.

A les deu. Ball de societat en obsequi a tots els correligionaris.

Catalanista

El Consell general extraordinari que se celebrarà a Sabadell els dies 4 y 5 d'aquest mes, serà públic seguit la consuetud de la Unió.

Follet interessant

Uns quants joves entusiastes del Centre Nacionalista Republicà «Fivallers» han aplegat en un ben escrit treball una plaia d'arguments morals y numèrics que demostrin lo acertat d'una acció independent de l'E. F. N. R. en les vinentes eleccions municipals.

El follet que edita la secció d'E. y P. del C. N. R. del Districte VI és quelcom més que una opinió personal o un article de batalla: és fruit d'un estudi reposat y serà, obra d'una investigació escrupulosa y imparcial. Un encoratjador esperit de confiança se desprèn de la seva lectura.

Nosaltres al felicitar als joves estudiosos que així contribueixen amb el llur esforç a formar una clara conciencia en la nostra comunitat política, recomanem als nostres llegidors que comprin el follet y meditin els seus arguments. Dill follet se posarà a la venda demà divendres, dia 2, a dos quarts d'onze del vespre, per tractar d'un assumpte del seu interès.

—A causa del temps plujós del dimenge passat, hagué de suspendre's l'excursió que havia projectat la Secció de Sports y Excursions.

El programa d'excursions per el vinent juny, és així:

Dia 4. Anada a Vilassar de Mar per presentar la cursa d'automòbils «Copa Barcelona», sortint de l'estació de M. Z. A. en el tren de les set del matí. Cal portar provisions per el dia.

Dia 11. Excursió ciclista, qual itinerari se avisarà en son dia.

Dia 18. Excursió d'un dia a Vilassar de Mar, Font de Sant Bartomeu y Turons de Silgès.

Dia 25. Excursió de mitg dia per Vallvidrera, Vallcòrreix y esquendes de Papol.

A la tarda d'aquest mateix dia al Camp de Sports se farà la festa de fi de curs y el repartiment dels premis als campions del Concurs de Gimnàs.

Durant el mes de maig el Museu Social va prestar els següents serveis:

Comunicacions rebudes: Espanya, 34; extranger, 24; idem enviades: Espanya, 24; extranger, 23; serveis del Secretariat popular: a entitats, 2; a particulars, 16; publicacions ingressades per donació, 6; idem ingressades per compra, 19.

Durant el mes visitaren el Museu 5,925 persones.

La Junta de Defensa de les Algües dels rius Mogent, Congost y Besós, en sa darrera reunió, a més d'altres, prengué's els següents acords:

Donar gràcies al senador Benet Colom per les gestions en contra de la modificació de la llei d'algües; felicitar a don Bonaventura Plaia també per les iniciatives; aprovar els acords del president de la Junta amb referència al poble de Llinàs, y convocar Junta general per el dia 12 del mes actual.

La Junta s'entrà amb satisfacció de la sentència favorable obtinguda pel Sindicat de Regants de la veïna vila de Santa Coloma de Gramanet, reconeixent sos drets davant de l'Ajuntament d'aquesta ciutat, a no esser explotats sense l'indemnització de l'aigua que s'extolava.

Sessió de l'Ajuntament

A un quart de sis de la tarde comença la sessió de segona convocatòria corresponent a la present setmana.

La presideix el senyor Serrallera hi assisteixen escàs nombre de regidors. Hi assisteix el senyor Ullé, convalescent de la seva malaltia.

Se llegeix y s'aprova l'acta de l'anterior, la qual llegeix el senyor Janer per trobarse malalt el senyor Gómez del Castillo.

Despaig oficial

Ofici den Mariano demanant quinze dies de llicència, durant els quals ocuparà l'Arcalidia el senyor Serrallera.

—Comunicació del governador traslladant l'acord de la Diputació sobre'l nomenament d'una comissió de diputats provincials per a la creació d'un monument a Verdader.

—Idem de l'expressada comissió demanant que l'Ajuntament senyali l'encreuament del passeig de Sant Joan amb la Diagonal, per emplaçar-hi el monument y que'l Consistori indiqui la quantitat amb la que vol contribuir a l'obra.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes el dia 4, a favor dels presos per delictes polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

—Idem de don Mariano Rubió agraïnt el nomenament de vocal de l'Assessoria de la Comissió d'algües.

—Idem d'aquesta Comissió donant compte de que'l senyor Rubió ha pres possessió del seu càrrec.

—Idem de la Comissió per a la campanya pro-declaració de la llei de jurisdiccions, demanant la guarda municipal montada per un festival que's celebrará a les Arenes a favor dels presos polítics y socials.

tra un grup de radicals per assassinarlos a mansalva. Y nosaltres d'això'n protestarem sempre. (Molt bé.)

Ja sé que en les lluites revolucionaries, s'han de solventar molts cops d'una manera dolorosa les diferències de pensament. Però mal, en època de pau, creiem que s'hagi d'anar a derimir per les armes lo que sols ha d'esser lluita intel·lectual. (Molt bé, molt bé.) Nosaltres som partidaris de la lluita dintre el dret, no oblidant, per això, que'l poble pot y deu recórrer a la revolució per imposar la seva sobirania. (Aprovació, molt bé.)

En quant a la segona part de la proposició dec manifestar que també hi estem conformes. Aquesta lluita de Sant Feliu, no s'ha de liquidar amb un negoci per la ciutat a costa de les víctimes. No perquè siguin pobres; encara que fossin milionaris, jo votaria que corregués a càrrec de la ciutat el seu enterrament. (Molt bé, molt bé, en tots els bancs.)

El senyor Herro demana que haventhi un apotecari que fou gastat per socórrer a les víctimes, se li aboní lo gastat.

Rectifica el senyor Mir. A causa al senyor Albó d'obrar per compromisos contels amb els carlins per eleccions y coalicions de dretes. En aquest cas, diu, se retira un home del saló, però no busca subterfugis. Se felicita seguidament de les paraules serenes y lliures del senyor Lluhi. Així, diu, se parla en Democràcia y en República.

Acaba demanant votació nominal sobre la proposició.

El senyor Callén manifesta que si se protesta contra la salvatjada dels carlins, s'ha de protestar més contra aquells que essent homes de carrera, essent capellans, tenint missió de pau a la terra, anaven davant dels assassins. (Molt bé.)

Rectifica el senyor Albó. A causa als radicals d'haver fet diverses vegades l'apologia de crims y d'haver exercit algunes vegades l'acusació privada contra aquells que'ls han atecat, com passà pels successos de Rubí. (Els radicals: no es cert.)

Demana que's voti la proposició per parts, per poder votar en pro de la primera part.

Intervé Vinalxa, naturalment, embrollant la qüestió. Talment sembla que sigui un home subvencionat per elements de dreta.

El senyor Mir torna a parlar declarant que la primera part de la proposició significa la protesta contra un fet salvatge, contra un fet vandàlic. Y això ha de constar de manera ben certa.

El senyor Albó diu que la part dispositiva de la proposició no diu prou clar lo que manifesta el senyor Mir.

Y aquest rectifica dient que si el senyor Albó la vol més determinativa, els firmants la corregiran. Ara si creuen que ja n'hi ha prou amb lo que està escrit, per nosaltres està bé.

El senyor Lluhi creu que la proposició és prou clara y que no necessita altres explicacions y interpretacions. La proposició és prou concreta y no deu dir més que lo que diu, puig de lo contrari podria haverhi divergències entre nosaltres y això seria un error. Ara, cadascú, segons sa conciencia, que voti la proposició tal com està redactada.

El senyor Mir s'hi mostra conforme y el senyor Albó demana que consil en acta el veritable sentit de la proposició, tal com ha estat interpretat darrerament pels senyors Mir y Lluhi.

En votació nominal s'aprova el primer extrem per 27 vots contra 0. El president vota en pro.

El segon extrem, igualment en votació nominal, és aprovat per 27 vots contra 4. Els regionalistes voten en contra. El president vota també en pro.

Seguidament se dona compte d'una adició del senyor Herro, admesa pels firmants de la proposició demanant que s'abonin els gastos que feu un farmacèutic de Sant Feliu, per auxiliar als ferits, y que se li donguin les gràcies per la seva acció.

En votació nominal és aprovada per 22 vots contra 4. També voten en contra els regionalistes y la presència en pro.

El senyor Soriano demana que's acordi se comuniquin oficialment a les famílies de les víctimes. S'acorda de conformetat.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

El senyor Albó explica el seu vot en contra l'adició del senyor Herro.

En Santamaría Però es vicepresidente el senyor Marial.

El senyor Lluhi: Que està dimittit, trobant-se per lo tant en una situació violenta. En Doménech: Hi ha en Pérez!

El senyor Lluhi: Doncs, disolguem l'Ajuntament, conservant els empleats.

Continúa dient que està disposat a esperar al senyor Lladó per a resoldre la qüestió, però que protesta que sense acord consistorial en Lladó s'hagi aseptat de Barcelona.

En Santamaría creu que per a discutir lo de les dimissions dels quatre vocals de consens, no fa falta en Lladó, perquè aquest no està dimittit. En quant a l'abandó de la comissió, el senyor Marial té'l dever de vigilar mentre l'Ajuntament no li admeti la dimissió.

Rectifica en Vinalxa. Afirma que en Lladó no dimittirà perquè té la confiança de la majoria y la del defeu de la majoria (?). Per això el debat, diu, pot tenir conseqüències que ningú s'espera. (En Mir somriu melancòlicament, mentre en Vinalxa, roig de cara, pronuncia les anteriors paraules.)

El senyor Lluhi se mostra conforme amb el criteri den Santamaría, en quant ha dit que no és necessària la presència den Lladó. Ara jo crec, diu, que la majoria vol esperar al senyor Lladó y es per això que jo no hi tinc inconvenient.

Rectifica en Santamaría.

El senyor Marial creu que és necessària la presència den Lladó. Afirma que ell no s'encarregarà de la presidència, perquè les ordres que donaria no serien obides. Se dona el cas de que figuren a les rondes individuals que fa quatre dies que són a consens y que agredien a regidors radicals pel carrer de Ferran quan lo de l'expedient Pérez. Si jo donés una orde contra aquests individus que són incompatibles amb les rondes, el senyor Lladó vindria l'endemà a desfer lo que fes. Ademés que hi ha qui essent estrany a la casa, fa relleus y desorganiza el cos de vigilants, essent així que més valdria que's quidés de casa seva.

En Santamaría no's dona per convenut per aquestes explicacions, dient al senyor Marial que en altres ocasions va fer relleus.

El senyor Marial explica com relleva uns vigilants a Escorcadors, en virtut de lo qual la macedonada pujà, essent no obstant els nous vigilants destituïts. Dona compte de que'l secretari particular de l'alcaldia en propietat, treu y posa gent a consens, com si ell fos l'amo. També dona compte del senyor Marial d'algunes mides que prengué contra en Suro, les quals han estat desdides.

En Soriano demana que se li admeti la dimissió davant de que's senyors Marial y Tauler no volen col·laborar a l'obra de la comissió.

El senyor Mir reclama que's sospengui a aquesta qüestió, ja que s'ha quedat en aplasmaria.

El senyor Serrallera: No hem quedat en res... (Rialles.)

El senyor Moncal diu que l'única raó que's pot donar per l'apllassament és la de que s'ha de tenir cortesia, però que ni l'arcalde en propietat ni el senyor Lladó fan cap falta per a discutir les dimissions. És que aquests senyors són els amos?

Rectifica novament en Vinalxa.

Lo mateix fa el senyor Mir.

En Soriano declara que mentre duri l'actual situació, ell assistirà a la comissió per recollir les qüestions de tràmit.

CRONICA DE FORA

CATALUNYA - ESPANYA - EXTRANJER

(PER TELEFON
Y TELEGRAF)

Madrid, 1, 10 matí

La vaga de Saragossa

Saragossa, 1 juny.—Una comissió de patrons representant a tots els gremis, ha visitat al governador protestant de les injúries que li dirigien els obrers en discursos i passius.

Vambé van plànyer de l'estat anormal creat pels treballadors, que dificulta la solució del conflicte.

Se mostraren molt agrats a l'autoritat governativa pel seu concurs material.

La comissió de patrons, que busca la normalitat, visità amb dit fi a significades personalitats, Cambra de Comerç i altres entitats, a l'objecte de que interposin la seva influència per arribar a dita finalitat.

La «Gaceta».-Subasta

La «Gaceta» publica:
Decret nomenant vocal de la gran preu de Carlos III, al comte de Pi de Concha.

Decrets de Guerra y Hisenda comunicats a l'ab.

Real orde declarant que l'acte mitg de cambi de francs en el mes de maig ha sigut el de 804 per 100.

Anunciand concurs per elegir quatre enginyers industrials que, pensionats, fassin practiques a l'Escola d'Aviació de París.

Anunciand concurs per proveir una plaça d'enginyer segon del cos d'enginyers mecànics de la divisió de ferrocarrils.

Tínger.—El Comitè general d'adjudicacions treu a subasta per al dia 7 de setembre, sis lots, valor total de 444.600 francs, consistents en uniformes, material de campament y equips per les tropes xerifanes.

Madrid, 1, 2 tarde

Consell al Palau

El Consell de ministres celebrà al Palau, baix la presidència del rei, ha sigut d'escassa duració.

El president, en el seu discurs de costum, s'ha ocupat de la marxa dels debats parlamentaris, de l'estat de les vagues y de la agitació existent a Alcazar y Larache.

Respecte a les vagues ha expressat el senyor Canalejas que l'única que presenta mal aspecte, tendint a empietament, es la de Bilbao.

El que el Govern ha donat compte al monarca de les notícies que fa alguns dies ve transmetent el que de la policia indígena de Larache, capitó Ovil.

Se sent, de poc temps an aquesta part, agitat en aqueixa part del Marroc, inclosa en nostra zona d'influència.

Hi ha cinc o sis xeris que sense arribar a Roghien tenen soliviant els ànims dels naturals.

Ha confirmat el president la notícia de haver sigut assassinats, entre Alcazar y Larache, dos protegits espanyols.

De Centa totes les notícies són satisfactòries.

Els indígenes se dediquen a la seua en mitg de gran tranquil·litat.

També s'ha ocupat el president dels successos de Les Palmes, manifestant que no's pot tolerar que's tracti d'exercir coacció sobre les Corts, car aquestes tenen que de llibertat amb absoluta llibertat.

Avui acabarà l'informació; la Comissió dictaminarà dintre de tres o quatre dies y després dictaminarà el debat, però sense precipitacions.

Ha dit el president que ha telegrafiat al delegat del Govern en Les Palmes per que recomanes a tots s'ajustessin a la llei, perquè de lo contrari no foren ateses les seves demandes.

Acabat el Consell, el rei ha firmat decrets de diversos departaments ministerials.

De Governació. Autorisant al ministre per procedir a l'arrendament d'un local a Madrid, destinat a tallers y museu del cos de Telegrafs.

De Gracia y Justicia. Reorganisant el secretariat judicial.

D'Hisenda. Autorisant la presentació a les Corts d'un projecte de llei per celebrar concerts per al pagament de l'impost de transport amb les empreses d'automòbils.

Altres projectes arbitratges recorreus amb destí a la realització d'obres hidroliques.

Altres sobre liquidació a les Diputacions provincials de lo que deuen reintegrar a l'Estat per ingressos de primera ensenyansa, Instituts Normals y d'Arts y Oficis.

Nomenant delegat d'Hisenda de Huelva a don Emili Guzmán Camero.

Idem per la subsecretaria del ministeri d'Instrucció pública a don Roman Goicoechea.

POLÍTICA ANGLESA

La capitulació dels Lords

Londres, 1 juny.—La gran majoria dels lords conservadors semblen disposats a capitular, davant l'empenta agressiva dels liberals. En primera y en segona lectura han acceptat ja el veto-bill; no tindran altre remei que fer lo mateix quan se discuteixi en tercera lectura, que comensarà definitivament el dilema primer després de la coronació.

Es veu clar que en aquesta ocasió faran els conservadors de l'Alta Cambra un esforç suprem per a acceptar des esmeses que excludirien del bill l'home rural irlandès y la qualificació dels bills financers.

Si aquestes esmeses són refusades, no quedarà als lords altre dret que una mena de patuleja; la protesta davant del país y davant del rei, contra lo que els diuen tirania dels comuns.

Lo que's dedueix de tot això es que's llegals hereditaris, els orgullosos lords anglesos, estan a la vigília de la seva capitulació, davant l'esclatant victòria de la democràcia.

ELS CONSUMS

Una esmena a l'article 11.-Nombre de vots per a la votació del projecte

El marquès de Mariano ha presentat la següent esmena al projecte de consums:

A l'article 11 s'afegirà següent para-

«Podrà també esser objecte de l'arbitri d'inquinant les companyies mercantils de forma anònima o comanditaria, per accions, que tinguin en el Municipi son domicili social o agència».

Les quotes corresponents a les esmentades companyies seran extrínsecament proporcionals, y el tipu de gravamen al promiut real del dels demés contribuents en el terme municipal.

Les xifres exactes per a la votació del pro-

jecte de llei de supressió dels consums són: adictes, 167; conservadors, 119; independents, 25; jacobins, 5; regionalistes, 5; republicans, 4.

Notes diverses

El president del Consell ha rebut una carta del senyor González Besada, en la que aquest nega rotundament la tasca que se li atribueix de catequizar a senadors liberals per que s'abstinguin de votar el projecte de consums.

El senyor Besada diu que no sols no ha pensat en semblant cosa, sinó que ni gis-quera va pel Congrés de la una dies.

—El ministre de la Governació ha manifestat que ha quedat solucionada la vaga de rajolers de Madrid, tornant els vaguistes al treball.

Granada.—Dels pobles propers comuniquen quel terratrèmol ocorregut ha sigut espantós.

A Santa Fe ocorregueren nombrosos enfonsaments parciais, resultant ferit un noi.

En aquesta població han quedat deteriorades algunes cases.

Coruña.—En el poble de Barcal esclataren dues bombes de dinamita en la casa del vell Avels Paez.

Les parets s'enderrocaren sense que ocorreguessin desgracies.

Satruñuix l'aleutian a la venjança d'una societat agrícola, a la qual no consentí afiliar-se com a propietari.

Els atencions dimanistes se repeleixen tot sovint en els llogarets.

DE XILE

Santiago de Xile, 1 juny.—En el missatge presidencial llegit en l'inauguració del Parlament, s'expressa agrament a les potencies que enviaren embaixades amb motiu del centenari de l'independència y se fa constar la cordialitat de relacions que existeix amb totes les nacions, excepte el Perú.

Recomana el Missatge que s'aprovin els tractats de comerç amb Anglaterra y Italia.

El pressupost corrent es de 3.187.000 lliures esterlines y 230 milions de piastres en paper, lo que representa un augment de prop de tres milions de piastres.

DE PORTUGAL

Porto, 1 juny.—Les canonades del gas de Porto han aparegut plenes d'aigua, lo qual ha ocasionat grans perturbacions en l'enllumenat públic. Se sospita d'alguns empleats que foren despesats amb motiu de la vaga. La policia busca als culpables.

—El diumenge se verificarà una excursió republicana a Valença do Minho.

—Han quedat parades moltes fàbriques a conseqüència de la vaga dels teixidors. La policia ha detingut alguns vaguistes que feien coaccions.

Els successos de Sant Feliu

Elogis an en Miró y Trepal-Lo que diu l'Imparcial

La premsa liberal elogia sense reserves el notable y raonat discurs pronunciat ahir en el Congrés pel diputat d'U. P. M. R. senyor Miró y Trepal.

«El Imparcial», diu:

Després de sentir el discurs del senyor Miró sols podrà defensar la barba agressiva aquell que estigui disposat a desentendre's de tota raó y justícia.

Per això's sombraren defensors dels breus paraules pronunciades pel ministre interel de la Governació.

El càrrec li imposava per lo menys la declaració de que no han de quedar sense càstic els fets de Sant Feliu de Llobregat que constituïen una nova explosió de les tres ultramontanes, excitades fins el paroxisme y estimulades complaciment desde un camp ont hi ha dret a esperarne cosa ben distinta.

L'arbitratge internacional

L'obra de la pau sembla trobar oposició en l'Alemanya

Nova York, 1 juny.—Se diu de Washington que el seu consell d'ambassadeurs Mr. Philander Knox, ministre d'Afers exteriors, y el comte Beustorf, embaixador anglès, se'n dedueix que la cancelleria alemanya no acceptarà la proposició de l'arbitratge, a menys que no's fassi en ella reformes grans.

El Govern tanqui acceptarà tota modificació en els detalls, però vol que's mantingui íntegrament el principi de l'arbitratge. Si aquesta hostilitat d'Alemanya desapareix, la causa de la pau tindrà molt aviat un complet triomf.

Washington, 1 juny.—La conclusió del tractat d'arbitratge general entre França y la Gran Bretanya, serà probablement retardada, perquè Alemanya, tenint també l'intenció de concertar-se amb els Estats Units, serà precis tenir a totes les potencies al corrent de les negociacions respectives, y els tractats no podran esser discutits al Parlament fins a l'hivern.

CONGRES

Sessió del dia 1

A les 3'30 y amb molt poca concurrència de diputats, s'obre la sessió, baix la presidència del comte de Romanones.

Les tribunes estan molt concorregudes.

En el banc blau, el ministre de Gracia y Justicia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Prega y preguntes.

El senyor SALVATELLA formula un breu votum preg que no se sent des de la tribuna de la premsa.

Continua la interpellació sobre's successos de Sant Feliu de Llobregat.

(Don Dalmacio consum un torn, que dóna a primera plana.)

El senyor IGLESIAS (Emilià) consum un torn en la interpellació dels fets de Sant Feliu.

Diu que l'acció política de la Solidaritat del conservadors han fet revisar les forces dels carlins. Han organitzat els seus creques perfectament amb armes, banderes y els seus botiguins. Els veritables directores de les dretes de Barcelona són els carlins.

A Sant Feliu estaven pamplats quan a-gredien als radicals. L'informació grafica de l'A. B. C. ho prova ben clar. Per lo vist fins ara hi ha moltes penes veure que's tracta d'un fet premeditat.

Censura la campanya que's carlins realitzen a Barcelona, amparant a banderassos que van per cines y teatres pertorbant l'orde, molestant al públic y perjudicant a les empreses y als actors. Els radicals anaren

a Sant Feliu a afirmar el principi de llibertat commemorant l'aniversari que's celebra a diversos punts de Catalunya, però no a realisar una agressió. Afirma que se han trobat cartes de carlins de Barcelona donant certes instruccions als seus correligionaris de Sant Feliu.

Algoix que'l senyor Junyent quan estava parlant, al veure que's desbordava el miting digué dirigint-se als que escoltaven que no se'n anessin que encara no era hora, que ho deixessin per una altra vegada. No significuen aquestes paraules la premeditació? Y les armes que s'han trobat, qui les hi va portar?

Diu que's carlins han sigut sempre partidaris de l'agressió.

Don «DALMACIO»: Y lo de les Arenes? Y la setmana tragica?

El senyor IGLESIAS (Emilià): A les Arenes hi havia 15.000 carlins que sortiren donant visques al Papa Rei oclent els sentiments liberals, y els republicans contestaren amb crits de visca la Llibertat y la llei d'Associacions; però a les Arenes no hi hagué paraules ni refusos covardment com a Sant Feliu. Aquesta es la primera vegada que s'aixeca un diputat a ferse solidari d'aquests naturals.

Don «DALMACIO» torna a rectificar.

Diu que no sab com ha pogut enterarse l'altre Iglesias de les diligencies sumariats per afirmar que elles demostran que se tracta d'un fet premeditat.

Insisteix en ses anteriors manifestacions en que's carlins no foren els primers en agredir.

Se sospèn el debat y s'entra a l'orde del dia.

SENAT

El debat sobre la substitució de l'impost de Consums

Sessió del dia 1

S'obre la sessió a les 3'30, baix la presidència del senyor Montero Rios.

Les tribunes molt animades y als escons bastanta concurrència.

Al banc blau, els senyors Canalejas y Rodríguez.

S'aprova l'acta y tot seguit s'entra en la orde del dia.

Queda admes el dictamen de la comissió mixta sobre'l projecte de llei cedint a l'Ajuntament de Valencia el llac y la devesa de l'Albufera.

Lo mateix passa amb el dictamen de la comissió mixta sobre'l projecte de llei cedint a l'Ajuntament de Palencia l'edifici y accessoris de l'Institut general y tècnic.

Sense discussió s'aproven els següents dictamens:

Modificant la llei de 29 de desembre darrer, referent a la construcció territorial.

Rellevant a la companyia del ferrocarril de Villena a Alcoi y Yecla de la construcció del ramal de la Verge de la Creu a Ontoniente.

Concedint pensons a donya Gerónima de la Rocha, viuda del capità de navili don Joaquín de Bustamante, y a la viuda de don Ricard de la Vega.

Alguns de carreters.

Se voten definitivament els dictamens sobre's projectes de construcció de camins vecinals, de reorganització de les plantilles de la subsecretaria de Gracia y Justicia y de construcció d'aparcaments.

Se repren el debat sobre'l projecte de substitució dels consums.

El senyor LABRA comensà dient que el seu discurs serà breu y agut per complet a la qüestió tractada en tardes anteriors sobre les relacions dels partits y constitució de la Cambra.

Jo diré, en nom dels senadors republicans, que de declarar que votarem el projecte, però amb certes explicacions y amb algunes reserves, que no influïxen poc ni molt en el nostre vot, que es definitiu.

Amb tota sinceritat tinc de fer una declaració solemne y es que la presentació al Senat d'aquest projecte no respon a compromisos contris amb els republicans, sinó al compromís tradicional control pel partit liberal, la democràcia y el republicanisme.

Referint-se a l'impost d'inquinant, l'accepto, sempre que's recaudi en certa forma y no s'agravi la situació de la classe mitja y de la classe més sotfeta de totes y a la que no té d'oblidar, per esser el veritable nervi de l'Estat.

Exista a les principals figures de la Cambra a presentar lleis beneficenses en lloc de formular protestes.

Se mostra disconforme amb el gravamen sobre les carns.

Recullint alguns conceptes exposats pel senyor Rodríguez Sampedro, nega terminantment quel partit republicà hagi posat certes exigencies al president del Consell.

Això—diu—es impropri d'un partit que tingui honor; y nosaltres contestem al honor amb l'honor. (Molt bé en la majoria.)

El partit republicà, entengués bé, té tants títols com el que més y tanta autoritat com qualsevol altre; y estant així reconegut, de ver seu es intervenir en la política, decidit a cooperar a les obres bones y oposar-se a les dolentes.

El senyor LABRA fent essent al problema marroquí, entén que ha arribat el moment de que'l Govern parli clar y digui si s'han trobat compromisos posteriorment a l'acta d'Algèires.

Nosaltres, acaba dient, contraris de la guerra y de tota política d'aventures, no'ns opo-sarem més a que Espanya sigui en el gran conciliabul europeu y en la societat dels pobles cultes.

El senyor CANALEJAS li contesta.

S'extrema del principi del discurs del senyor LABRA y de les reserves a que aludí, quan el Govern no s'oposà mai a admetre totes aquelles iniciatives que milloressin el projecte.

Defensa l'impost sobre la carn y el de l'inquinant, justificant-los y exposant l'impossibilitat d'establir altres en son lloc.

Accepta amb gratitud el vot dels republicans en el sentit indicat pel senyor LABRA, o sigui el pro de la substitució dels consums.

Obris la marxa, diu, deixis llibre'l camí, que nosaltres rompem el seti amb lleis dignes dels precedents de nostre programa.

Respecte al Marroc, promet discutir aquest problema y altres de gran interès per al país, abans de les vagacions d'estiu.

El senyor LABRA rectifica breument.

El senyor SANCHEZ ROMAN intervé per a justificar la seva actitud y explicar el seu vot.

En el cas plantejat, troba lleít l'obstrucció, més que res per la pressió exercida sobre la Cambra y per la gravetat del projecte.

Parla extensament del «eurum», en la forma que ell ho entén y defineix la Constitució, discrepant notablement del criteri exposat pel senyor Canalejas.

(La Cambra comensà a donar senyals de cansanci y nombrosos senadors abandonen el saló.)

Després de llargues consideracions sobre lo que es el dret polític, declara que si se tractés d'una llei de blancs y negres estaria entre's primers per donar el seu vot al Govern.

El senyor CANALEJAS li contesta, dient que es molt de plànyer la forma en que ha interpretat el senyor Sánchez Román la Constitució.

S. S., diu, parla de l'abstenció y jo, sobre aquesta, tinc de dir que d'esser lleít la no podria veure en S. S.

Ja ho dit y torno a repetir que per al «eurum» no es admissible ni es lleít l'abstenció. En nostre regim parlamentari l'abstenció no es mania de convenciment; es una habilitat, per no estimar convenient el vot.

S. S. diu que votaria'l projecte per esser el programa del partit liberal, però no el pot votar per la forma en que s'ha escrit. Jo, davant d'això, sols tinc que dir una cosa y es que no l'he sabut fer millor, que no s'han presentat solucions més practiques y que no s'ha millorat la nostra obra. Però aquí está'l projecte.

Es de plànyer y es molt trist que's pretengui imposar el criteri individual a la disciplina colectiva. Si això's fes, si això prosperés, no hi hauria partit possible.

Moltes vegades en el si d'una majoria sorgeixen disparitats de criteri, però s'amanquen, se guarden la disciplina s'imposa y triomfa.

S. S., indiscutiblement, ha volgut cobrir-se alguna petita compe que jo no retorcio deure'l.

Jo prego al senyor Sánchez Román que no deixi aquest debat, que está ja en camí d'acabar-se.

El senyor SANCHEZ ROMAN rectifica breument.

El comte d'E. COLLANTES apoià una esmena a l'article primer.

Protesta de la precipitació amb que s'ha presentat aquest projecte, precipitació que censura enfervoradament, donada la transcendència de la reforma que's vol implantar.

Examinant's nous arbitris, impugnant's y refusant's, tenim en compte la gran peritjoració que vindran a originar en l'administració.

Refusa's càrreges que en tardes passades ha dirigit el senyor Canalejas als solitaris, y exposa les ventajas que té no sofrir cap disciplina y poder dir la veritat quan en el banc blau se senten Govern que cometen tota classe d'errors y desparillars.

En aquesta part del seu discurs, que es molt fogós, l'orde, que acciona amb gran violència, li cau'en els pantalons, sens que'ns trencar's els trams, ensenyant uns calsetots de color de rosa.

L'esclandol es fenomenal. Tots els senadors riuen sorollosament. Hi ha crits y aplaudiments. Les senyores també riuen en les tribunes.

El comte se senta y després de grans esforços conseqüentment arregla's els pantalons.

Restablert el silenci el comte d'Esteban Collantes acaba en breus paraules el seu discurs.

El senyor CALBETON li contesta en nom de la Comissió.

El senyor CANALEJAS intervé breument, recullint alguns conceptes personals que li ha dirigit el comte d'Esteban Collantes.

El comte d'E. COLLANTES rectifica.

Contestant al Sr. Calbetón, diu que no deu extranyar's el seu pessimisme, observant les acusacions que's feren ahir els partits conservador y liberal, parlant de desparillars, negocis y altres coses més.

Parla en contra del projecte, considerant-lo una obra dolentissima.

El senyor CALBETON: Això es lo que hi ha que demostren.

El comte d'E. COLLANTES: L'ausència injustificada del senyor Navarro Reverter ho demostra. (Rumors.)

El senyor CALBETON: Pot estar malalt.

El comte d'E. COLLANTES: Que li a-pliqui el senyor Canalejas aquesta recepta que té per als senadors malalts. (Rialles y rumors.)

El senyor CALBETON: A demostrar quel projecte es dolent!

El comte d'ESTEBAN COLLANTES: Però l'interessa a S. S. això? Si es bascongat. (Rialles.)

El senyor CALBETON: Però amic de Madrid y patriota.

El comte d'E. COLLANTES: No dic lo contrari.

Acaba lamentant-se de que se vulgui aprovar un projecte de llei tan pertorbador, sols per un acte de sobberbia.

El senyor CANALEJAS li contesta negant aquesta sobberbia y dient que ho demostra lo disposat que ha estat sempre a admetre esmeses.

Aquesta llei—diu—es reformable, però no derogable.

El comte d'E. COLLANTES torna a rectificar.

Exposa la sospita de que'l senyor Canalejas amb aquest projecte busqui una bandera per a creure arosament.

El senyor SANCHEZ TOCA parla per al-

l'Queda proclamat diputat pel districte de Mondoñedo don Avel·l Montero Villegas.

Se prenen en consideració diversos projectes de llei, entre els un del senyor Nougués modificant l'article 14 de la llei d'enjuiciament civil; altre inclouent en el pla-nol general de carreteres una de Osó de Cinca a la de Lleida y altre concedint pensió a la viuda de l'inspector de policia senyor Zaragoza.

Se voten definitivament els projectes de llei regularitzant els sous y concedint drets passius als cabos de mar y concedint a l'Ajuntament de Valencia l'edifici conegut amb el nom de «La Companias».

Continua el debat sobre el projecte de llei reformant la de ferrocarrils secundaris, en el que intervenen diversos diputats.

El senyor ZULUETA (Josep) apoià una altra esmena que es rebutjada.

Sense debat s'aproven fins l'article 16.

An aquest se refusa una esmena del senyor Zulueta, després d'esser breument defensada per son autor.

S'aprova l'article.

Al 17 s'accepta una esmena del senyor Pedregal.

S'aproven aquest y els següents articles fins el 20 inclusiu.

Al 21 s'accepta una esmena del senyor Zulueta y s'aprova l'article.

S'aproven els restants de que consta el dictamen.

Se procedeix al sorteig de seccions y se aixeca la sessió a tres quarts de vuit.

sions dient quel «eurum» sols se refereix als senadors presents; per lo tant el senador que vulgui abstenir-se, amb no con-córrer a

ESPECTACLES

TEATRE PRINCIPAL (Català). Darreres funcions de la temporada. Avui, divendres, funció d'èxit en honor de l'audient escritor.

JULI VALLMITJANA amb motiu de ferse la 50.ª representació de la seva obra **ELS ZINCALÓS** (Els gitanos). — Programa: **LA REINA JOVA** (6.ª representació); estrena del monòleg original de Juli Vallmitjana: **En Terregada**, pel senyor Giménez, i 50 representació de

ELS ZINCALÓS (Els gitanos). A les nou. — Demà, **LA REINA JOVA** i **EL TREN DE LES ONZES**. — Fiestes de Pasqua; darreres funcions. — Dimecres, tardes, i dilluns, nit.

LA REINA JOVA i LA REINA VELLA. Dimecres, nit, i dilluns, tardes.

La reina jova - En Terregada - La torre dels susos. Dimecres, benefici de l'Hospital; despedida de la companyia. — Després a comptaduria.

TEATRE ROMANA. — Companyia Pere Codina. Avui, divendres, a les nou, funció d'èxit, estrena d'«**Alb de vida**» (un acte) i «**Tribut al mar**» (un acte). — Dissabte, benefici dependents del càrrec: «**El comte Arnau**» i «**Servei d'amor**». — Dimecres, tardes i nit: «**El comte Arnau**».

TEATRE TIVOLI

Gran companyia italiana d'òpera còmica i òpera de Amadeu Granieri, dirigida per Adrià Marchetti. — Avui, divendres, 2 de juny 1911, nit, a les nou en punt, serà d'honor de la primera titolada còmica, Amelia Grossi: l'òpera en tres actes

Sogno d'un valzer. Durant l'entreacte del segon acte, la senyoreta Grossi cantarà les romances «**Vorrei**» i «**Torna a Surriento**». — Butaca amb entrada, 2 pessetes. Entrada general, 30 cèntims. — Demà, dissabte, l'òpera en 3 actes «**La Mascotte**». — Se despatxa a comptaduria.

Teatre de Novetats

Temporada d'èxit Comp. dramàtica

MARIA GUERRERO : **Fernando Diaz de Mendoza** INAUGURACIÓ DEL DIA 10 DE JUNY. Continuació obert l'abonament per 15 funcions a DILLUNS, DIMECRES i DIVENDRES DE MODA.

TEATRE DE NOVELTATS — Empresa artística, dirigida pel mestre Bracamonte. — Demà, dissabte, 3 de juny, a les nou de la nit: Benefici dels porters i acomodadors: primer, «**El nuevo servidor**»; segon, debut de la primera titolada cantant **Laura Comerma**.

Bohemios. — «**Molinos de viento**»; quart, «**La reina mora**». — Preus de costum. — Dimecres i dilluns, tardes i nit, escullides i variades funcions.

EL DORADO (TEATRE DE CATALUNYA). — Companyia LARRA - LA RIVA. — Avui, divendres, dia de moda: l'ocurrència en mitja acte, «**El gran Carracodo**»; la graciosa comedia en tres actes, «**Los hijos artificiales**»; i el jocuètic còmic «**La credadera**». — Demà, dissabte, benefici d'Artur La Riva, amb la comedia en tres actes, den Benavente, «**Lo cursi**»; i la comedia en dos actes, den Linares Rivas, «**El abuelengo**».

Teatre Granvia

Avui, divendres, a les nou, gran secció vermú, a preg de nombroses famílies: la comedia nova, de grans èxits,

EL AMOR QUE HUYE. Nit, a les nou: primer, «**El contrabando**»; segon, darrera representació de «**El trust de los Tenorios**»; i tercer, la nova òpera «**La última postal**». — Demà, dissabte,

ESTRENA IMPORTANT de l'òpera en dos actes, dividida en un proleg i nou quadros, lletra dels senyors Jover i Castillo, música del mestre Lleó; estrenados,

EL PRÍNCIPE SIN MIEDO

amb assistència dels autors. — Se despatxa a comptaduria per l'estrena, dimecres i dilluns, tardes i nit. — En assaig, «**Aires de primavera**».

TEATRE NOU

Avui, divendres, a les quatre, senzilla, 10 cèntims: «**El pollo Tejada**», per Pep Vilas. — A les cinc, 3 actes, 30 cèntims: primer, «**Amor bohemio**», preciosa òpera per Angelina Vilar i Damià Rojo, segon, èxit veritable, «**L'Espanta**», de l'aplaudid autor Juli Vallmitjana; tercer, «**Huelga de criadas**», preciosa òpera de les festes, «**Nit**», a un quart de deu, sencera, entrada 30 cèntims: primer, «**La huelga de criadas**»; segon, «**La moza de mulas**», veritable triomf de Pura Montoro i Pep Vilas; tercer, estrena a Espanya de l'òpera en un acte, música de Franz Lehár, «**La caricatura del general**». — Dimecres, benefici de Matilde Tornamira. — Aviat, «**Gente menuda**», el més gran èxit a Madrid.

TEATRE CÒMIC. — Avui, divendres, nit, a les nou en punt: entrada, 35 cèntims: primer, «**Molinos de viento**»; segon, «**Los reinos**»; tercer, «**El chico del cafetín**»; quart, estrena de la fantàstica lírica en un acte i cinc quadros,

El club de las solteras. Demà, dissabte, extraordinària funció. — Pròxima setmana: estrena de «**La tierra del sol**».

Teatre Masini

Gran Teatre Comtal: Marqués del Duero. El teatre que reuneix millors condicions d'èxit; comoditat i esplendidesa.

COMPANIA DE OPERA ITALIANA. Inauguració i debut el dimecres 4 de juny, amb la grandiosa òpera

LA GIOCONDA presentació del notable tenor

M. Uetam que acaba d'obtenir un colossal èxit en el Gran Teatre Coliseo de Recreios, de Lisboa. — Preus increïbles, sens competència. Fixar-se en els cartells.

Gran Teatre Espanyol

DEBUT DE **RICARD CALVO**. Demà, dissabte, a dos quarts de deu,

La vida es sueño y «**Las codornices**». — Després a comptaduria.

TEATRE TRIUMF. — Demà dissabte, dia 3, inauguració de la temporada d'èxit amb la Companyia internacional de Varietats i Cine. 4 grandiosos debuts de notables atraccions i heróic programa de cine, amb 5 estrenes de pel·lícules.

FRONTÓ COMTAL. — Grans partits tots els dies a les quatre de la tarda. — Dilluns i dissabtes, tardes i nit.

CARRERES D'AUTOMÒVILS

COPA BARCELONA. CAMPIONAT ESPANYOL D'AMATEURS organitzats pel Real Automóvil Club de Catalunya, que se correran en el circuit Vilassar-Mataró-Argentea-Vilassar, el

Dimecres, 4 de juny de 1911

PREUS DE LES LOCALITATS (per les tribunes oficials emplaçades a Vilassar):

Palc amb sis entrades, 10 pessetes; deventera de tribuna preferència, 15 pessetes; tribuna preferència, 12 pessetes; llure circulació, 10 pessetes; deventera de pelouse, 6 pessetes; entrada de pelouse, 4 pessetes; entrada de cotxe amb «**chauffeur**», 10 pessetes. El timbre mòbil a càrrec del públic. — Després de localitats en la taquilla del teatre de Novetats, de deu a una i de tres a vuit. Dimecres, de nou a dotze, i a Vilassar, desde les set del matí.

SATURNO PARQUE PLASSA D'ARMES DEL PARC

Telèfon 2.160. «**Los Urales**», Montanyes russes. «**Water chut**», «**Patin siglo XX**», «**Carrusel**» electrònic, «**Appareil de diversions maritimes**», Tir automàtic. — Pròximament, inauguració del «**Ca-**

baret du Neaut». Grans concerts per les bandes dels regiments d'Alcantara i Vergara. L'entrada principal pel passeig de l'Aduna. — Entrada de passeig, 10 cèntims. — Informacions i dades, dirigirse al senyor J. Dorwan, director general.

JARDINS DEL SPORTMEN'S PARK

Saló de Sant Joan. — Dissabte, dia 3 de juny, a les nou de la nit, inauguració de la temporada d'estiu.

Totes les nits

cine i atraccions de primer ordre

a l'aire lliure

Esmerat servei de cafè, Sport-tir agregat al Tir Nacional, Viatges en aeroplà, Skating-ring, El trapezi fi de sigle, i altres diversions. Entrada de llure circular, 10 cèntims. Dies festius per la tarde, brillants audicions de sardanes.

Concerts

La Terraza. Restaurant a totes hores, luxosos salons per a banquets, servei a la carta, cuina francesa i espanyola. — Telèfon, 1.434.

Gran Eden Concert

Music-Hall Parísen. — Unió a Barcelona. — Tots els dies, tardes, a dos quarts de quatre; nit, a dos quarts de deu. Gran espectacle de varietats.

ALCAZAR ESPAÑOL 7, Unió, y

Gran café concert. — Restaurant de primer ordre. Tots els dies tardes i nit, GRAN TROUPE DE VARIETATS ARTISTES ESPANYOLS I EXTRANJERES.

Music-hall LA BUENA SOMBRA 3 Gijol, 3

Exit delirant de la nombrosa troupe franco-espanyola, en la qual figuren **Mlle. DEARLINET** i **F. Deville**. — Overlinda. Entrada, llure. — Butaques, gratis.

Cinealògrafs

SALA MERCE

Noves varietats a les grutes. Gran programa: «**Bitllets falsos**», «**Sports d'hivern**», Actualitats número 32, «**Excursió a les ruïnes d'Empúries**», i altres.

GRAN SALÓ DORÉ

Avui, divendres, heróic programa de pel·lícules i grans atraccions: L'hermosa

Paula Peters amb els seus animals gossos, monos, ponet, mula y os. La simpàtica i sens rival

PAULA NOISSET amb son colossal treball

LA PALANCA DE LA MORT Ovacions als millors excentrics

The Felitos El prodigi imitador de notabilitats artístiques

Petit Bertin 4 - colossals atraccions - 4

DIORAMA Avui, programa monstre, grans estrenes. — Venda i lloguer de pel·lícules.

Cine WALKYRIA

Ronda Sant Antoni, cantonada Riera Alta. — Local còmod, capàs per més de mil persones, fet exprés per cine; únic que projecta amb claretat i sense oscil·lacions. Grans estrenes tots els dies. — Preus econòmics.

GRAN CINE BOHEMIA

AVUI, DIVENDRES, DIA DE MODA Programa monstre

Casamiento por el cinematógrafo

Sacrificio Pater I

Panoff

CONSECUENCIAS DE LA FALDA-PANTALÓN

Final del maestro cantor

Fuga de Albert

Bebé, vendedor ambulante les de gran èxit,

La Favorita

Campana de la boda «**La tragedia de Bianca**», i altres d'estrena. — Cintes escullides tots els dies.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 350. Els divendres, bouillabaisse. Dissabtes, menú corrent i vegetarià.

Botlletí comercial

1 de juny de 1911

Moviment de Borsa

BORSA DE MADRID

Interior comptat 85'15
— fi de mes 85'35
Amortizable 5 per 100 101'05
— a per 100 93'30
Banc d'Espanya (accions) 456'00
Accions Tabacalera 332'00
Francs 8 p. %
Lliures 27'31

BORSA DE BARCELONA

Cotització oficial

Londres, 90 dies vista 28'63
— xec 27'87
París, xec 8'15
Madrid i places banca, a 8 d'v. 0'30

Efectes públics espanyols

Deute Inter. fi de mes (Juliol) 85'425 85'425 85'425
— fi de mes (Juliol) 85'425 85'425 85'425
— comp., serie A 85'425 85'425 85'425
— B 85'425 85'425 85'425
— C 85'425 85'425 85'425
— D 85'425 85'425 85'425
— E 85'425 85'425 85'425
— F 85'425 85'425 85'425
— G 85'425 85'425 85'425
— H 85'425 85'425 85'425
— I 85'425 85'425 85'425
— J 85'425 85'425 85'425
— K 85'425 85'425 85'425
— L 85'425 85'425 85'425
— M 85'425 85'425 85'425
— N 85'425 85'425 85'425
— O 85'425 85'425 85'425
— P 85'425 85'425 85'425
— Q 85'425 85'425 85'425
— R 85'425 85'425 85'425
— S 85'425 85'425 85'425
— T 85'425 85'425 85'425
— U 85'425 85'425 85'425
— V 85'425 85'425 85'425
— W 85'425 85'425 85'425
— X 85'425 85'425 85'425
— Y 85'425 85'425 85'425
— Z 85'425 85'425 85'425

Borsí del matí

Interior, fi de mes 85'425 85'425 85'425
Alcances, idem 85'425 85'425 85'425
Nords, idem 85'425 85'425 85'425
Orense, idem 85'425 85'425 85'425
Colonials, idem 85'425 85'425 85'425
Banc Espanyol de l'illa de Cuba 85'425 85'425 85'425

Borsí de la tarde

Interior, fi de mes 85'425 85'425 85'425
Alcances, idem 85'425 85'425 85'425
Nords, idem 85'425 85'425 85'425
Orense, idem 85'425 85'425 85'425
Colonials, idem 85'425 85'425 85'425
Banc Espanyol de l'illa de Cuba 85'425 85'425 85'425

Cambis de moneda

Alfons 7'70 7'70 7'70
Isabel 10'70 10'70 10'70
Unes 7'70 7'70 7'70
Ordre de quatre duros 7'70 7'70 7'70
Ordre de un y dos duros 7'70 7'70 7'70
Dollars 10'70 10'70 10'70
Lliures esterlines 27'13 ptes.
Francs 7'85 p. 100
Mars 132'50

Plassa de Barcelona

Informació del CENTRE ALGODONER DE BARCELONA. LIVERPOOL, 1 de juny

Disponible 8'28 8'28 8'28
Juny 8'02 8'02 8'02
Juliol 7'91 7'91 7'91
Agost-Setembre 7'86 7'86 7'86
Setembre-Octubre 7'86 7'86 7'86
Octubre-Novembre 7'86 7'86 7'86
Novembre-Desembre 7'86 7'86 7'86
Desembre-Janer 7'86 7'86 7'86
Janer-Febrer 7'86 7'86 7'86
Febrer-Mars 7'86 7'86 7'86
Mars-Abril 7'86 7'86 7'86
Abril-Maig 7'86 7'86 7'86

Obligacions comptat

Nord d'Esp. prior. Barcelona 79'00 79'00 79'00
Lleida, Reus, Tar. 79'00 79'00 79'00
Villalba a Segovia 79'00 79'00 79'00
esp. Alm. Val. Tar. 79'00 79'00 79'00
Osc a Fr. a. l. l. l. 79'00 79'00 79'00
Mines Sant Joan Abadeses 79'00 79'00 79'00
Tarragona a Barc. y Fransa 79'00 79'00 79'00

NOVA-YORK, 1 de juny

Anterior Tassa Ombre a. Tassa

Disponible 13'85 13'85 13'85
Juny 13'75 13'75 13'75
Juliol 13'75 13'75 13'75
Agost 13'75 13'75 13'75
Setembre 13'75 13'75 13'75
Octubre 13'75 13'75 13'75
Desembre 13'75 13'75 13'75
Janer 13'75 13'75 13'75

NOVA-ORLEANS, 1 de juny

Anterior Tassa Ombre a. Tassa

Disponible 13'75 13'75 13'75
Juny 13'75 13'75 13'75
Juliol 13'75 13'75 13'75
Agost 13'75 13'75 13'75
Setembre 13'75 13'75 13'75
Octubre 13'75 13'75 13'75
Desembre 13'75 13'75 13'75
Janer 13'75 13'75 13'75

Quota

Arribades als ports dels Estats Units: 9,000 balles en 2 dies, contra 16,000 de l'any anterior.

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors Reials de Comerç de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia Middling Fully good Good Middling

N.-Orl.-Texas 235 a 238 230 a 232 227 a 229
Altres ports 228 a 230 225 a 227

CAFE Y SUCRES

Informació de la casa EMILIA GAISSET Y C.^a, carrer Princesa, 61.

EL HAYER, 1 de juny

Cafè (good average) Ombre Tassa

Juliol 68'75 68'75 68'75
Setembre 68'75 68'75 68'75
Desembre 68'75 68'75 68'75
Janer 68'75 68'75 68'75

Sostingut

NOVA-YORK, 1 de juny

Maig 10'40 10'40 10'40
Juny 10'40 10'40 10'40
Setembre 10'40 10'40 10'40
Desembre 10'40 10'40 10'40

Sostingut

PARÍS, 1 de juny

Sacres (mim. g) Ombre Tassa

Juny 34'87 34'87 34'87
Juliol-Agost 35'23 35'23 35'23
4 Octubre 30'87 30'87 30'87

Ferm

HAMBURG, 1 de juny

Sacres (Base 88 per 100) Ombre Tassa

Juny 10'40 10'40 10'40
Agost 10'40 10'40 10'40
Octubre-Desembre 10'40 10'40 10'40
Janer-Mars 10'40 10'40 10'40

Sostingut

LONDRES, 1 de juny

Sacres (Base 88 per 100) Ombre Tassa

Agost 10'40 10'40 10'40
Octubre-Desembre 10'40 10'40 10'40
Janer-Mars 10'40 10'40 10'40

METALLS

LONDRES, 1 de juny

Coure 55 10 ..
Estany 190 10 ..
Plom 13 5 ..
Plata 24 50 ..

OLIS D'OLIVA

Dia 1 de juny

Els 100 kilos, fora consums

Andalús de 123'50 a 132'50 pesetes
Tortosa de 139'00 a 147'50 ..
Borges de 152'50 a 160'50 ..
Baix Aragó de 165'00 a 167'00 ..

Arribades dels molins i estacions en el dia d'ahir: l'acció del Bogstad, 0,000 kilograms. — Estació de Vilanova, 0,000 id. — Estació del Nord, 0,000 id.

OLIS REFINATS

En caixes de 6 cants de 4 litres

Regis, extraverge 8'50 pesetes cada un
superior 7'50 ..
La Trompeta 6'50 ..

OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anota ahir els següents dades:

Hores de observació

8 m. 782'74 21'2 S 72 C K 8'5
4 m. 782'74 21'2 S 72 C K 8'5

NOVA-YORK, 1 de juny

Anterior Tassa Ombre a. Tassa

Disponible 13'85 13'85 13'85
Juny 13'75 13'75 13'75
Juliol 13'75 13'75 13'75
Agost 13'75 13'75 13'75
Setembre 13'75 13'75 13'75
Octubre 13'75 13'75 13'75
Desembre 13'75 13'75 13'75
Janer 13'75 13'7